

Előfizetési feltételek:
 (Videkre postán vagy helyben házhoz
 hordva.)
 Egész évre 16 frt. Fel évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 6-hasábos petítisor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
 A szilvéri petítisor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 50 kr.
 Hirdetmények elfogadhatnák a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapest: Borotya-utca
 3. sz. I. em. Béc: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalapu. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemezy a szerkesztőséghez intézendő. —
 Berendezési levelek csak ismert ke-
 zeltől fogadhatók el. — Kéziratok nem
 adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(ker-
 tessz József** könyvnyomdai irodájá-
 s) hova a lap anyagi részét illető közle-
 mezyek (előfizetési penzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, január 15.

Tagadhatlan, hogy a 21-es bizottság tárgya-
 lásai nagyon lassan indulnak meg. Első ülés-
 ben megállapodás jött létre az iránt, hogyan és
 mivel kezdje meg működését; a második ülésben
 egy forma kérdés fölvetése és ennek értelmében
 hozott határozat által lényegében meg lett változ-
 tatva a legelső megállapodás, s fölforgatott
 azon mindenütt divatozó, mert legezészerűbbnek
 bizonyult gyakorlat, hogy az általános elvek ki-
 mondása és általános kérdések formulázása a tá-
 gabbkörü tanácskozási testületeket, ellenben a
 megvitatt és elfogadott elvek alapján készített
 részletezés a kisebb albizottságokat illeti. Meny-
 nyire szükségtelen és időpazarló volt Csengerly
 indítványának elfogadása, már azon függelék-
 től is kitérni, melylyel utólag toldották meg az eredeti
 javaslatot: az albizottság megállapítja a
 sorrendet, „ami nem zárja ki, hogyha e kérdések
 nem foglalhatnák magukban olyat, amit a bizott-
 ság egyik, vagy másik tagja föl akar venni, ez
 föl ne vétessék, valamint egyik, vagy másik kér-
 dés tárgyalásánál ne lehessen kiterjeszkedni oly
 tárgyra, mely ezekkel összefügg.” Ott leszünk
 tehát holnap, hol tegnap voltunk. Az albizottság
 előterjesztendő jelentését és megindul majd a vita
 a fölött, hogy az kimeríti-e a megvitandó kér-
 dések összességét, vagy megfelle-e a bizottság elé
 kitűzött célnak? ez a vita majd megint el-
 tart néhány óráig; mert a 21-es bizottságnak
 is van elég tagja, ki ért azon mesterséghez, ho-
 gyan kell az embernek 10—15 percnyi inkább
 kisebb, mint nagyobb mértékben szellemi be-
 széddel tudomására juttatni a hallgatóságnak,
 hogy tulajdonképpen semmi mondanivalója se
 volt. Hanem e közben ismét szépen bekövetkezik
 majd a 7 és fél óra anélkül, hogy az érdemleges
 tárgyalás csak egy nyommal is előbbre ment
 volna.

Igy van ez nálunk rendszeren. A formák közt
 elvész a lényeg, mint a közmondás szerint a
 sok baba közt a gyermek; és valóban méltányos-
 nak fogja mindenki tartani, ha azon határozott
 követelést intézzük az illetőkhöz, hogy elméleti
 susceptibilitásuk miatt, formai aprólékoságok
 előterjesztésével ne akadályozzák a 21-es bi-
 zottságot abban, ami legfőbb hivatása és amire
 legnagyobb szükség van: a gyors és erélyes
 munkában.

A tegnapi ülés különben nem volt érdeke-
 len, talán még azok előtt sem, kik a 21-es bizott-
 ság kiküldetését főleg azért tartották egészen el-
 hibázott vagy legalább teljesen felesleges dolog-
 nak, mert nem ók, hanem mások indítványozták.
 Történetek nyilatkozatok, merültek föl eszmék,
 melyek arra mutatnak, hogy létezik a bizottság tagjai-
 nak nagy részénél komoly elhatározás nem engedni,
 hogy a bizottság működése szétfusszon a homok-
 ban és hosszas ide-oda vitatkozás után oda lyu-
 kadjon ki, hol nem lenne egyéb, mint ez eddigi
 gazdálkodás és rendszeresített rendszertelenség
 sanctiója; így például Lónyay gróf, különben
 inkább általánosságban tartott határozati javas-
 latában egyenesen kimondta a normalbudgetre
 való átmenet szükségét; Tisza Kálmán ha-
 tározottan kijelentette, hogy meggyőződése sze-
 rint senkinek se juthat eszébe olyasmint indítvá-
 nyozni, mi által az a törvényhozás előtt azon
 színben tűnhetnék fel, hogy az országot törvé-
 nyileg vagy szerződésileg elvállalt kötelezettsé-
 gei alól bármily csekély részben is kivonni
 akarná.

Legérdekesebben és legtűzetesebben azon-
 ban Somssich Pál nyilatkozott. Sajnáljuk,
 hogy a gyorsírói jelentés oly rövid kivonatban
 közlő beszédet, mely a tegnapi ülésnek legéle-
 nebb momentumát képezte. Somssich véleménye
 szerint a mai zilált állapotokat két ok idézte elő:
 elbizakodottságunk Magyarország jövedelmi for-
 rásainak kiapadhatlansága iránt és a bureaucra-

tismus azon tulzása, mely hét év óta a kormányzat
 minden árnýában lábra kapott. Mindkettő ellen
 orvosszert találni, a bizottság feladata; és pedig
 kétféle irányban, mert nem csak rögtön segíteni
 kell a jelen helyzetben, mely odajuttatott, hogy ha
 gyors segítség nem alkalmazatik, Magyarország
 legkésőbb 1876-ben insolvenssé lesz, hanem
 gondolkozni kell arról is, hogy a józan irány, mely
 az eddigi hibás politikával szemben csak annak
 ellentéte, a decentralisatió lehet, következetesen
 keresztülvitessék és állandóan fenntartassák; e
 mellett elő kell készíteni a normal budgetre való
 átmenetést és oly pénzügyművelet létesítést,
 melynek segítségével a törvény biztosította vasuti
 subventiók és kamatbiztosításokra igényelt költsé-
 gek hosszabb időre fedezve legyenek.

Látható ezekből, hogy már tegnap se hi-
 ányzott anyag az érdemleges vitákhoz. Somssich
 Pál csak röviden, és mintegy mellesleg adta elő
 eszméit és kétségtelen hogy a bizottság több tagja
 is teljesen tisztában van magával, az államigaz-
 gatás egyes ágai körül teendő iránti vélemény-
 nyére nézve, s eméltfogva a konkrét javaslatok
 előfognak terjesztetni mihelyt a szorosabb érte-
 lemlenben volt tárgyalások megindulhatnak.

És a kormány? A kormány passív viselte
 magát tegnap, csupán Somssich Pál egy állítását
 visszautasítani tartotta kötelességének a minisz-
 terelnök, mit egyébiránt a felszólaló ép oly önére-
 kes, mint helyes válaszal viszonzott. Mi kor-
 rántsem hibáztatjuk e passivitást s azt hisszük,
 hogy a kormány sajtóságos helyzetében helyesen
 és tapintatosan járt el. Igaz, hogy az iniciatíva
 nem maradt kezei közt, de a bizottság kivételes
 állapotok orvoslására kivételes körülmények közt
 küldtén ki, ez által az eljárás kivételessége
 eléggé indokolva van; a kormány pedig midőn
 magát szorosán a ház utasításához tartja és a
 nekiszánt szerepkörét túl nem lépve, nem akar
 utóba állni annak, hogy a bizottság tagjainak
 véleményei az egyes kérdésekbe ne a főállító
 pártisoportok szerint, hanem elvek és irányok
 körül a legjobb meggyőződés szerint csoporto-
 sulhassanak és a szabadelvű elemeknek egyetér-
 tés az államháztartás rendezésének legfőbb kér-
 déseire nézve elérthessék — bizonyára a leg-
 jobb uton van kivívni azon elismerést, — melyet
 eddigi kormányzásáért megnyugvással az ország
 sőt saját pártja se szavazhatott volna meg neki.

**A középpárti-kör pénteken, jan. 16 án dél-
 előtt 11 órakor értekezletet tart, szokott helyi-
 ségében**

— **A semmitő és legfőbb itélőszéknel** a 33. §. érte-
 mében megválasztottak a fegyelmi tanácsba: Dapsy Vil-
 mos, Puscsári János, Blaskovich Kálmán, Somossy Ignác,
 Haris György, Dimits Emil; póttagok: Hegedűs Pál, Ka-
 rar Ferencz, Németh János, Balásy Antal, Csernecky
 József, Szucsics Károly. A 34. §. értelmében rendes ta-
 gok: Fogarasi János, Nersich Ignác, Lassel Ágost, Mo-
 naszterly Sándor; póttagok: Faur János, Zuvic József,
 Marschalko Leo, Dr. Suhay Imre.

— **Az ujonczozás**, melynek országsszerte ma kellett
 volna megkezdeni, egyelőre elhalasztott, mert az illető
 közegek az előmunkálatokkal nem készültek el. A
 „Hunnia” ennek okát a belügyminiszteriumban keresi. Mi
 bizonyára nem vagyunk a ministeriumokban divatozó
 ügykezelésnek barátai, más alkalommal és más helyen
 elégszer megszólaltunk azon hivatalnokokat, kik gyakrabban
 láthatók az utcán vagy a városerdőben, mint a bureauk-
 ban; azt is tudjuk és érezzük, hogy igen sok miniszteri és
 osztálytanácsos ur hasznosabb munkát végezhetne hiva-
 talszobájában, mint az országgház folyosóján, de az igazság
 érdekében nem lehet elhallgatnunk azon értesüléseinket,
 miszerint az illető kerületi közegek jártak el oly hanyag-
 gal, hogy mintegy 200 sorozó kerületből nem érkeztek
 fel a kellőidőre, a lajstromozáshoz szükséges előmunkála-
 tok. Egyébiránt ez is egyik vívmánya a törvényhatóságok
 rendezéséről szóló törvénynek, melynek egyik célja lett
 volna a közigazgatást pontosabbá, gyorsabbá és
 olcsóbbá tenni. Megalkotóinak elég alkalmuk van
 utólagosan gratulálni hozzá önmaguknak.

A semmitőszék ma ritka ünnepet ült, alelnöke:
 Lipovniczky Vilmos 50 évi szolgálati jubeliümát. A
 mai összes ülésen a semmitőszék elnöke, Majláth György
 országbíró fejezte ki a testület nevében szerencsekívána-
 tait az ünneplőnek, azon ohajtást csatolván hozzá, hogy
 hivataloskodásának harmadik negyedszázados évfordu-
 lóját és hasonló erőteljes testi és lelki épségben érje meg.

— **Mint a N. Fr. Pressének** Rómából távirják, An-
 tonelli bíbromok, heves köszvényroham következtében a
 legnagyobb életveszélyben forog és máris fölvetta a hal-
 doklók szentségeit. A Vatikánban e miatt nagy nyugta-
 lanság uralkodik.

— **Mindig a régi kerékvágás?** cím alatt egy „kor-
 szerü szó” küldetett be hozzánk a „21-es bizottsághoz
 és a törvényhozás tagjaihoz.” A kis füzetke, mely Kocsis
 Sándor nyomdájából került ki, főképp az iparérdekek
 emelésére irányozza a figyelmet, ekként formuláz-
 ván javaslatát: „Alkossunk az amerikai Egyesült-Álla-
 mok példájára a legszabadelvűbb honosítási és korszerű
 telepítési törvényt, és gyámolítsunk minden a közelebbi
 öt év folyama alatt újonnan alakulandó kézmű- és gyár-
 ipart 25 évi adómentesség biztosítása által.” Még csak az
 kellene. A többi mellékesszeme is ilyen. Ami új az nem jó;
 s ami jó, az nem új.

**A magyar nyelv, a közlekedési
 vállalatoknál.**

Budapest, január 15.

Egész multság volna látni a magyar kormány vi-
 szonyát a hazai német közlekedési vállalatokhoz, ha nem
 volna olyan szomorú is egyuttal a dolog.

Évről-évre megjelenik a kormány rendetete, évről-
 évre hallgatnak a vállalatok szerényebbjei, — s kényte-
 lenek vagyunk konstatálni, hogy e vad csak kis részét
 illethezi a vállalatoknak, miután a nagyobb rész nem
 hallgat, hanem hol direkt, hol indirekte nagyot nevet
 magában a kormány erélytelenségén. Olyan vállalat,
 mely komolyan vette volna a dolgot, nem igen volt sok;
 olyan, a mely teljesen megfelle volna a kívánalomnak:
 egyetlen egy, s az is — véletlenül.

1871. évi 19,672 sz. a. kelt volt az első közrende-
 let; — egyelőre még csak boszankodására a német vállala-
 tok urának, a „N. freie Presse”-nek és társainak.

1873. évi 4364 sz. a. kelt a második közrendelet, a
 melyben ugyan még erősen hangsúlyozza a kormány, mi-
 szerint esetleg „rendelete érvényesítésére szigorubb s egye-
 seket netán érzékenyen sértő eszközöket lesz kénytelen
 alkalmazni”, ha tudniillik az utolsó hatámapon, 1871. évi
 január 1-jén nem lesz már magyar, minden közlekedési
 vállalat; hanem egyuttal magához a közrendelethez esat-
 tolt egy statistikai kimutatást is, a mely felette érdekes
 adalékokat szolgáltatott nemzetiségi igényeink respektá-
 lásának történetéhez.

Az osztrák államvasutaknál 2261 tisztviselőből 1020
 volt a magyar; 1241 az idegen; a kassa-oderberginél
 534-ből 280 a magyar; 254 az idegen; az első erdélyinél
 471-ből 281 a magyar, 190 az idegen; az északkeletinél
 33, a keletinél 74; a délinél 1313-ből 696 az idegen; az
 alföldinél 159; a mohács-pécsi és pécs-baresinél 25; a
 nyugatinál 19; az első magyar gácsországnál 8; a tisz-
 vidékinél 1138; az aradtemesvárinál 65 az idegen. Az
 első os. k. dunagőzhajózási társaságnál 332; a magyarnál
 61 volt az idegen tisztviselők száma.

Még érdekesebb — és szomorubb — volt ennél a
 hivatalos adatoknak az a része, mely azt mutatta, hogy
 mennyire respektáltott a kormány intézkedése. Neveze-
 sen az első közrendelet kelté után félévetett a
 kassa-oderbergi vasúthoz 81; az első erdélyihez 8, az
 északkeletihez 12, az alföldihez 9; a nyugatihoz 30, az
 első magyar gácsországhoz szintén 30 oly tisztviselő,
 a ki nem magyar, és a magyar nyelvet nagyobbára nem
 is érti.

A ki azt gondolja, hogy az új közrendeletre meg-
 ijedtek a társaságok, nagyon csalódik. Távoloról sem. A
 kormány új közrendelete hiában erősítette, hogy 1874.
 január 1-jé csakugyan az utolsó nap, a melyen azt aztán
 csak a „dies irae” kezdődhetik; a társaságok csak nem
 mozdultak.

Tisza Lajos, volt közmunka és közlekedési minisz-
 ter december 17-én már konstataulta a házban, hogy
 „1872-ben a haladási átlag kifejezhető 5 százalékkal.
 Vannak pályák, a hol mindig a közigazgatásról szölok,
 mert hisz ez a fő, ma még csak 46 száz. magyar vasuti
 tisztviselőt tudnak felmutatni; de vannak olyanok, me-
 lyek 100 százalékot is, a hol általában nincsenek idege-
 nek.”

A miniszter ur kétségkívül őszinte volt. A haladási
 átlag 5 százalék. Még azzal sem akarta kompromittálni
 magát, hogy azt mondja meg: előre-e vagy hátra? Ha-
 nem ha előre is: hát elég-e ez? Hiszen a kormány ren-
 deletei nem arról szölok, hogy a haladási átlag 5 vagy
 több százalék legyen; hanem arról, hogy 1874. január

Ujonczozás

1-jével az összes vasut-társulatok ügykezelési nyelve legyen a magyar.

„Ma ott vagyunk — mondja az érintett beszéd egyik passzusa, — hogy 1874-ben legtöbb pályánál, mind a központi igazgatás, mind pedig különösen a közegekkel és a közönséggel való érintkezésben, a magyar nyelv lesz alkalmazható. A pályá beligazgatása, különösen üzletvezetésében, a vonalon ezt erőszakolni nem lehet! e tekintetben bátor vagyok figyelmeztetni, hogy egy félreértett távirat sok ember életébe kerülhet.“

Ez csakugyan komikusan hangzik. Hiszen ha a kormány azt rendelte, hogy a pályák összes igazgatása magyar legyen 1874. január 1-jével, csakugyan erősen kompromittálja magát, ha nagy garral hirdeti örömet, mikép sikerült a pályák egyrészenél, az ügykezelés egy részére nézve a magyarnyelv keresztül vitelét lehetségessé tenni, (persze, ha a társaság akarja) a többire azonban nem lehet erőszakolni a dolgot, mert az veszedelmes.

De ha veszedelmes: hát akkor miért követelte két ízben is határozottan?

1874-ik január 1-je elmúlt. Január közepe is itt van. A kormány még mindig hallgat. A társaságok nem hallgatnak ugyan, hanem az sem öröndetes, a mit tesznek. Egyik-másik társulatról eljár a hír, hogy egy pár magyar tisztviselőt elbocsát csupa takarékoságból. Azután végig járja a lapokat, hogy egyszer a cs. kir. szab. osztrák államvasut, majd a keleti, majd az erdélyi vasut elhatározta, miszerint ezen nem vesz már fel oly egyéni szolgálataiba, a ki a magyar nyelvet nem bírja, egyelőre megmaradván a német nyelv.

A kormány intézkedéseiről azonban nem tudnak semmit. Azt azonban tudják, hogy ha igazak-e hírek, — s magunknak is volt alkalmunk egy vasut-társulat ilyen körrendeletét egész tejedelmében olvasni — úgy furesa dolgokra enged következtetést. S az a furesa dolog nem más, mint az, hogy Magyarország kormányával e társaságok mernek paczkálni még akkor is, midőn tudják, hogy az egész közvélemény a kormány háta mellet van.

Egyszerint, hámozás nélkül kell beszélnünk. A magyar nyelv keresztülvittele a közlekedési vállalatoknál a kormány első rendeletéig politikai kérdés volt. A kormány tetszésére volt bízva: kibocsátani a rendeletet, vagy sem.

Szerintünk, s az egész közvélemény szerint igen helyesen tette, hogy kibocsátotta, mert az állam saját pénzén csakugyan nem nevelhet ellenségeket. E mellett a határidő is méltányos volt.

Most azonban e határidő lejártával egészen más a helyzet. Most már a kormány tekintélye van megsértve a hanyagság által; a kormány tekintélye követeli a közreidelet kiméltelen, erélyes keresztülvitelét.

Hiszen nem is lehet föltenni, hogy lehessen kormány, mely ily kérdésnél ne támaszkodhassék az osztatlan közvéleményre; s lehessen képviselőház, mely támogasson oly minisztert, ki sem az állameszme sértettségét, sem a kormány tekintélyét ily privilegizált magán társaságokkal szemben is képtelen föntartani.

Lapszemle.

A „Reform“ a „Kölner Zeitung“ által közzétett pápai bulla védelmére kél, midőn többek közt ezeket mondja:

Mit tartalmaz ezen bulla? Azt, hogyha széküresedés esetén Rómában a pápaválasztást az eddigi szokásos módon és az előirt szertartások mellett megtartani nem lehetne, a választást kiírní illetékes bibornok a konkλάβét hívassa össze máshelyütt, Monacóban, Franciaországban, Malta szigetén vagy bárhol, s itt a bibornoki testület a formalitások szigorú megtartása nélkül, a rendkívüli viszonyokhoz mérten eszközölje a választást, mely az elő pápa rendeletéből a keresztény katolikus világra jogkötelező erővel fog birni. Kétségtelen, hogy ezen intézkedés fölforgatja az eddig divó jogszabályokat, de csak föltétlenül és kivételesen, nem egyáltalában és véglegesen. Mert ha nincs akadály, a régi jog érvényben és gyakorlatban marad, s ha van akadály, a választás rendkívüli módon fog ugyan megejtetni, de ezen rendkívüli mód az illetékes törvényhozó által eleve szabályoztatott, s az akadály megszüntetével ismét a régi kanoni jog lép érvénybe.

Ugy hisszük, méltányos ember nem tagadhatja, hogy a pápának van oka félni, hogy a jövő pápaválasztás szabadsága Rómában nem lesz oly teljes, mint volt ennek előtte. Rómában más az ur, nem a szent szék; a hatalom az egyház ellenségeinek kezében van, s ki tudná megmondani, miképen fogják ezek a hatalmukat érvényesíteni. A pápának kötelessége gondoskodni, hogy ily nehéz körülmények közepette, minőben most él az egyház, semmi esetre ne lehessen az egyház-kormányzatban valami interregnum. Egy hosszabb interregnum ma az egész katolikus vallást veszélyeztethetné.

A „Pesti Napló“ mai vezércikkében, melyben a földadó reformot üdvözli, mint olyat, a mely legalább is 2 millió firt többletet fog adni a nélkül, hogy az eddigi kötelezőségi adóteher emelkednék, — ezeket olvassuk:

Mióta a jayveszkelés lett belügyi politikánk jel-szava: mi következetesen tápláltuk és tápláljuk azon nézetet, hogy nem államjogi helyzetünk az, ami rossz és nem közjogi viszonyaink rendszere az, ami megváltoztatandó. Érezzük a bajt mi is, ismerjük annak okait igen jól, azt is tudjuk, hogy a baj okai között igen sok van, melyet rögönözve eltávolítani lehetetlen, mindamelllett mi mind az államjogi helyzetet, mind közjogi viszonyaink rendszerét, mind általános politikánk alapjait érintetlenül akarjuk föntartani. Az orvoslás módja csakis e kereten belül keresendő.

A deficitet, a nagy, e súlyos, az állandó deficitet hozzák fel ellenünk. Elfogadjuk az ellenvetést. De csak annyiban, a mennyiben az nem idegen s irántunk ellenséges politikai törekvések lepleként szolgál. Elfogadjuk azzal a horderóval, a melylyel épen bir, de többel nem. És ha egyén vagy párt találkozik, amely nekünk bizonyítja, hogy márt politikánk nem bírja meg azon refor-

mokat, amelyek az államháztartás egyensúlyának helyreállítására szükségesek, de egyszermind alkalmasak is: ám akkor mi leszünk az elsők, a kik komolyan megfogjuk a dolog végét — más irányban. De addig — addig semmi esetre sem.

Az „Ellenőr“ a 21-es bizottsággal foglalkozik, azt „válságos bizottságnak nevezi s többek közt a következőket írja:

Egész tisztelettel ugyan, de ki kell jelentenünk, hogy ezen nagy tekintélyű, sőt excellentiás bizottság ülései — tegnapelőtt és ma emlékeztettek minket azon kővonatra — mondjuk az alföld-fiumei vasuton — mely nem bir kijutni az indóházából. Mindenki tudja, mily élet van ilyenkor a haladás épületében. Kopogtatják a kerekéket; fölteszik a lámpákat; a távirad csengőjét kitéri a nyavalya; a dübörgő mozdony neki iramodik, mintha meg akarna szökni; az őrsip hátrólót visit, mintha nem tudna tőle megválni; s van lotásfutás, targonzás, podgyászolás, harangozás „csak a második“ — k e l l e n e r z a h l e n! poharak csörömpölése, nevetés, türelmetlenkedés és mindenféle zsbaj: hanem hát a kocsisor még is mozdulatlan. Helyén van minden utas — a megkésztet Tóth Vilmos is — a jegyek is lyukat kaptak; a posta is megjött; sőt a gép is összelökdöste uár a vonatot; s a menetrend szerint — 5 óra d. u. — már jókora utat kellett volna megtenni a cél felé: de az indulás még is várat magára. Valjon mi az oka? Tán nem tiszta a vonal? vagy tán köd lepte el a pályát? Még kislit, hogy a fűtők nem hiányzanak ugyan, de a vezető még nem mutatkozik. Aztán miként is lehetne elindulni a miniszteriális tehervonat megérkezése előtt? S ki tudja nincs-e birka-falka vagy vándor bika a vágányok mentében? Egy szóval, a vesztetglésben van a legnagyobb biztosság; mert bár a pályaudvaron időző kocsikak is izre porra törheti valamely direct „szerencéselenség“ váratlan berohanása, de az álló vonatot nem érheti legalább az a „borzasztó eset“ hogy letörjék alatta a hid.

Denique, az előleges készüldésnél tovább ma sem jutott a bizottság s azzal töltötte az egész ülést — két óra hosszat — hogy tanácskozott, vajjon tudja-e merre akar indulni s hova akar jutni.

Az „Ung. Lloyd“ hasonlóképen a 21-es bizottságról szól, s azt mondja, hogy veszélyes utra tért az albizottmány kiküldésével; azt találja továbbá, hogy az albizottság tagjai lntek tényleg a helyzet urai.

A „Hon“ is a 21-es bizottságról szölvántöbbek közt ezeket mondja:

A huszonegyes bizottság működésére nagyon lakasztólóg hathat az a fagyos hidegség, melylyel a jobboldali sajtó fogadja, az a szándékos készületlenség, melylyel a kormány áll előtte és az iránta — nem tagadjuk részünkről is — mutatkozó általános bizalmatlanság. De ha már együtt van, ha már munkához fogott, legalább ne zavarjuk hivatását és ne ferdítsük az eszméket. Pedig a jobboldali sajtónak a kormányhoz legközelebb álló része, ezzel a nemes mesterséggel foglalkozik, mert valahányszor megcsendül e szó: „rendszer-változtatás“, mindamnyiszor az ártatlan tudatlanság köpenyébe burkolódozik és azt mondja, hogy ez nem lehetségés, mert azok, kik ezt követelik, a parlamentarismust vagy a vármegyei önkormányzatot akarják megbénítani, megsemmisíteni. Pedig, hát tudniok kellene, hogy, ha van is egy pár conservativ, kinek törekvése, mely még háfgondolatai mellé van rejtve, erre van irányozva: az egész ellenzék és a jobboldal azon része, mely, az eddigi eredményekből okulva, elítélte a mostani kormányrendszert, épen a parlamentarismust és önkormányzat veszélyeit, a költséges, rossz politikai és közigazgatási kormányzást, a terméketlen, könnyelmű pénzügyi gazdálkodást akarja megszüntetni a rendszerváltozással; és ha a deficit budgetünkből ki akarjuk törölni, akkor még nem támadjuk meg alkotmányunkat, mint egyik jobboldali lap-társunk olvasóival elhitetni szeretné. Jó és szükséges lesz tehát a szójátékokkal felhagyni és a rendszer-változás eszméjét egyszerűen arra a tere szorítani, melyet maga a pénzügyi bizottság jelölt ki, midőn a pénzügyi gazdálkodást itélte el eredményében és a közigazgatás gépezetét akkor, midőn annak tanulmányozását és reformálását tüzte ki célul.

A „Pester Lloyd“-ban Horn Ede folytatja pénzügyi cikkeit, az 1874-iki költségvetésről, melyre számításait alapítja. Azt mondja hogy a jelenlegi szervezet mellett ezen budget irányadónak tekinthető, mert ebben a bevételi tételek nem létek nagyon alacsonyra, a kiadási tételek pedig nem nagyon magasra számítva.

Összehasonlítván a budgetben kintüntetett szükséges kiadások összegét, a tegnapi számítás szerint rendelkezésünkre maradó 18 millió összeggel, a deficitet 25 millió forintnál többre számítja Horn Ede ur.

Vidék.

Csákováról f. hó 14-ről igen furesa dolgokról tudósítják lapunkat. Nedeczky István, alapítványi igazgató visszalépett állomásáról, és részére 5200 forint Alförtung kifizetése rendeltetett el, illetőleg a hivatalos stylum szerint, tétetett folyóvá. Levelezőnk joggal kérdi: mi lehet az oka e bőkezűségnek akkor, midőn mindenfelé a zilált pénzügyi viszonyokról panaszkodunk, midőn minden párt a conservativ és nem conservativ takarékoság jelszavát tüzi lobogójára és midőn az adóhivatalnál a helybeli honvédzászlóalj nem kaphat 700 forintot, mivel 3—400 forintnál nincs több a pénztárban! Ilyen körülmények közt nem esoda ha a hasonló esetek föltéti megdöbbenés ép oly nagy, mint az általános elégtelenség.

Az időjárás egyébiránt Csáková vidéken kedvező, mert a vetések hóval vannak borítva. N. Kikindán és Vingán tul nincs hó, de annál magasabban fekszik az délfelé, egész a Drávaig. A nép közt nagy a nyomor, azonfelül annyi a himlő-beteg is, hogy az iskolákat be kellett zárni, haláleset azonban szerencsére aránylag kevés fordul elő.

Csákován a gabona ár következő: tiszta buza (de nem búkköny és konkoly nélküli) 83 fontos 7—7 firt. 20 kr. 82 fontos 6 firt. 75 kr.—6 firt. 90; 80 fontos 6 firt. 50 kr. Rozs nincs. Kétszeres 5 firt. Kukorica 4 firt. Órpa 3 firt. Zab 2 firt. Köles 3 firt. — mindezeknél poszonyi mérő értendő.

Különfélek.

Budapest, január 15.

(Hivatalos.) A király, a szatmári székeskáptalanban Dessewffy Emánuel éneklő-kanonoknak az olvasó-kanonokakra, Szepessy Samuel órkanonoknak az éneklő-kanonokagra, Schmo-czer Ignác székesgyházi főesperesnek az órkanonokagra és Günther József mesterkanonoknak a székesgyházi főesperességre fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ez által megrúlt utolsó kanonokagra Novák Antal tiszteletbeli kanonok és gymnáziumi igazgató, az ugyanazon székeskáptalanban betöltendő tiszteletbeli kanonokagra pedig Keszler Ferenc püspöki titkár s hitnart nevezte ki. A pénzügyminiszterium vezetéséből megbízott miniszterelnök a székelyvárosi bányahivatalhoz gépfelügyelővé Brozmann Jenő gépfelügyelőjét nevezte ki.

A király, mint a „P. L.“ hallja, Moconnit, a pápa követét s Crispolti marquise legközelebb azáltal tüntette ki, hogy az elsőnek a vasikonarand első, s a másodiknak ugyanazon rend harmadosztályu keresztjét adományozta.

A királyné számára, mint a „Somogy“ írja, Kissasszondi Antal nagy-atádi szücs, igen szép prémes mentét készített, melyért a somogy megyei hatóság utján 100 firtot kapott.

Simor János tegnap, Esztergomba történt megérkezte alkalmával nagy ovációval fogadtattott. Harangok zugtak, mozsarak durrogtak, s a nép éljenzett. A megyei és városi küldöttség szónokai üdvözölő beszédet tartottak. Forgách Agoston gróf a káptalan, a klerus, a polgári és katonai hatóságok nevében üdvözölte a herceg-prímást.

Elutaztak. Koburg herceg fiával tegnap délután, Grünne gróf főudvarmester, ma reggel Bécsbe utazott.

A cs. k. államvaspálya-társaság, mint a M. P. hallja, nemcsak meghagyta valamennyi Magyarországon működő hivatalának, hogy magyarul tanuljon, hanem Bécsben is tanfolyamot nyitott a magyar nyelv tanítása céljából. Valamennyi magyarnyelvtanár 100 firt havi fizetést huz, s igen sok idegen ajku magasrangú hivatalnok állt be a tanulók sorába, kik valamennyien örömmel tanulják nyelvünket.

Szatmár Károly orsz. gyűl. képviselő s ismert nevű írónkat és nejét e napokban családi gyász érte. Ez utóbbinak nagynéje öz. Madurovics Elekne, szül. Edvi Illés Kornelia f. hó 14-én hagymázban kimúlt. Beké poraira.

Harmadrendű zarándokok. Az „Alföld“ írja legközelebbi számában: Az aradvárosi polgármesteri hivatalhoz Tenják Mária, Zulányi Halmi Cecília és Kelemen József „III-ad rendű zarándokok“ folyamodványt adtak be 3 névre szóló külföldi utlevél kieszközléséért, miután minden évben Jeruzsálembe kell zarándokolniok. A „Magyar Allam“ hisszük, nagy örömmel veend tudomást ezen lélekelmő eseményről, mely azt bizonyítja, hogy a jámbor vallásosság még sem vesztett ki egészen e gonosz földről. — Egyre azonban kíváncsiak vagyunk — ha t. i. „a 3-ad rendű“ ajtatos zarándokoknak is minden évben meg kell látogatniok Jeruzsálemet, mire kötelezvék az 1-ső és 2-od rendűek?

A budapesti fölsőbíróóságok tagjai fizetésének lefoglalására vonatkozólag, egy vidéki lapból a fővárosi lapokba szivárgott azon hír, miszerint a legfőbb törvény-szék és kir. tábla bíráinak legnagyobb része el van adósodva s fizetésük le van foglalva s így erkölcsileg elvesztette függetlenségét. „Ezen állításokkal szemben — írja a mai „Budapesti Közlöny“ — biztos adatok alapján közölhetjük, hogy a m. kir. kuria bírái közül csak egynek, a kir. tábla bírái közül pedig mindössze ötnök vannak tiszti illetményei lefoglalva. Tekintve azon körülményt, hogy a Budapesten székelő kir. fölső bíróságoknál összesen 207 bíró van alkalmazásban, és bíróságok közül mindössze hatnak illetményei vannak bíróság lefoglalva, ez arányból aligha lesz elfogulatlanul azon következtetés vonható, hogy e bíróságok erkölcsi függetlensége kockázatva lenne.“

A megyék rendezéséhez. Említettük, hogy Fehértemplom kérvényt nyujt be az országgyűléshez. Ezen kérvény főpontjai a következők: 1) hogy a tervezett Kevevármegyének határai akép terjesztessenek ki, mikép az egykori román-bánati határor-ezred déli részei, nevezetesen: Almás, a korniai, pettniki, korniarevai, mehádiai és orsovai zászlóalj hozzákapcsolassék; 2) hogy e megye székhelyét Fehértemplomba tegyék; 3) az eltűnt és semmi történelmi jogosultsággal nem bíró „Keve“ helyett Dunamegye elnevezést válasszák.

Bukások. A lefolyt válságos esztendő a csödesetek rendkívül nagy száma is szomorúan jellemzi. A monarchia egész területén 1877 csőd jelentett be s ebből fájdalom, majdnem fele 676, Magyarországra esik. Különösen nagy kontingent szolgáltatott Budapest, t. i. 167 esetet a megelőző évi 97 ellen. A vidéki városok között első helyre jutott Temesvár 19 bukással, aztán következnek Kassa 17, Soprony 14, Debreczen 14, Miskolc 13, Szeged 13, Győr 12, Brassó 11, Makó 10, Pápa 10, Zág-ráb 9, Marosvásárhely 9, Ungvár 9, Arad 8, Nagy-Kani-za 8, Ujvidék 8, Veszprém 8, Eszék 7, Nagyvár 7, Pozsony 7, Eger 6, Kolozsvár 6, Szabadka 6, Nagy-Szeben 5, Torda 5, Nagy-Szombat 5, S.-A.-Ujhely 5, Pécs 4, Nyitra 4, Károlyváros 3, Eperjes 3, Esztergom 3, Pancsova 3, Szamosújvár 3, Sz.-Fehérvár 3, Zombor 3 bukással stb. 1872-ben Magyarország területén összesen 491 bukás fordulván elő, a föntebbiek szerint tavaly a szaporodás 185, tehát igen jelentékeny volt.

Rövid hírek. A gazdaszonykodás és házi ipar nyolczadik kiállítására f. hó 28-dikán nyitattik meg. A kiállítás ezuttal nagy érdeket nyer azon tárgyak által, melyek Xantus János részére Chinából érkeztek, s a kiállításon láthatók lesznek. — Szatmár t napokban temettek el egy agót, ki pár év előtt ülte 100-dik születésnapját. — Schlauch Lőrincz püspök tiszteletére f. hó 8-dikán Szatmárt hangverseny rendeztek. — Nyitra megyében Lazán tűz támadván, 51 lakház lett a lángok martalékává, mely, ekkép okozott kár a fölvetet becslés szerint 60,000 frtra rug. — Tordamegyében Divonja községben tűz ütén ki, 38

gazdának összes épületei és természetmánya a lángok áldozatául esett; a kár 35,000 fitra becsültetett. — Hunyad megyei Diosdán községben tűz ütött ki, s 43 családnak lakházai és díszes gazdasági épületei s természetmánya a lángok által fölemésztek. A kár 34,118 fitra rug. — A pesti asztalos-ipartársulat elnökévé Csepregi János; titkárnak, Merényi Henrik választott meg. — Németh Albert, esanádi kanonok f. hó 12-kén Rómában püspökké szenteltetett. — Lázár Miksa N. Szebenben, gyilkosság miatt, halálra ítéltetett. — A lugosi görög kath. püspökség konsisztórium a Nagy Mihály kanonokot püspöki helyettesé választotta. — Pozsonyban a napokban egy gyermek született, egyik-egyik kezén hat ujj van. — A szalárdi postát kirabolták; de a tettesek ugyancsak megjárták, mivel a szállmányban nem volt pénzküldemény. — Gebhard Mihály, az urikaszinó titkára, mult kedden meghalt, 58 éves korában. — Lukács M. né, Birly Krisztina a magyar irodalom finkelt lelkű pártfogója, a pesti írói világ elítélnek egykori központja, f. hó 13-án, mellbetegség következtében meghalt Meramban. — Ötvenéves jubileumát ünnepelte ma Lipovniczky Vilmos semmitőszéki alelnök. Sárváry Imre osztálytanácsos temetése ki Debreczenben meggyilkolta magát, f. hó 13-án történt. A gyászszertartásnál nagy nép tömeg jelent meg. — Nagy hajtóvadászat volt Somogyban, gróf Festetics Pál, böhönyei birtokán, mely alkalommal 500 nyul 2 szarvas, 2 őzbak s 8 fogoly lett a vadászok zsákmányává. — A somogyi közbiztonsági állapotokra vonatkozólag forgalomba került híreket a „Somogy“ megcáfolja. — Farkasok kovályognak Erdélyben az országutak mellett, s mint a „M. Polgár“, írja Parázd és Újfalu közt két székelty szételtetett. — Temesváron ott magyar színi előadásokat akarnak tartani a megbukott német igazgató színházában.

— A technikus bál bizottságja felkéri mindazokat, kik mindaddig meghívókat nem kaptak, de arra igényt tartanak hogy e végett, a műgyegetem segélyegyleti irodájában (2 nyul utca 5 szám.) délelőtt 9—12-ig és délután 2—4-ig jelentkezzenek.

Nemzeti színház. Péntek, január 16. „A Csók.“ Ered. vigjáték 3 fölvonásban.

Budapest főváros közgyűlése.

[Január 14-én és 15-én.]

Budapest főváros mai közgyűlésén, mely a leglátogatottabbak és legérdekesebbek közé tartozott, egy interpellációval kezdődött, melyet Matolay Elek a polgármesterhez intézett, s melyben kérte tőle, van-e tudomása arról, hogy a megbukott Deutsch-féle nyomda-részvénytársulat tömegmondokától a gáztársulat azért, mert a bukott cég adósa volt, megtagadta a gáz kiszolgáltatását. A polgármester azzal felelt, hogy mint közigazgatási közeg főnökének, beavatkozási joga sem volt e jogi kérdésben. Az interpelláló e felelettel meg nem elégedett, de a közgyűlés két szavazattöbbséggel tudomásul vette. — Pullman Antal virilista a bizottsági tagságról Molnár József a kórházi bizottsági tagságról lemondott. Az első helyébe Hirschacker Károly a sorrend szerint, az utóbbi helyébe pedig Kemetter bizottsági tag lépett. — Ezután következett a gyűlés legérdekesebb kérdése, t. i. az, vajjon a főváros egyesítése folytán szükséges-e az azelőtt megalakított fővárosi közmunkatanács tagjainak újból választása — vagy nem? A jogügyi bizottság az új választás mellett, a tanács ez ellen adott öt javaslatot. E kérdés körül, mint előre látni lehetett, élénk vita keletkezett, melyben többek között Bródy, Busbach, Szentkirályi a jogügyi; Matolay, Mezei Mór s mások a tanács véleményét pártolták. Végre elfogadtatták a jogügyi bizottság javaslata, s a közmunkatanács tagjai újból fognak választatni, ellenben a tanács azon javaslata emellett határozatba, hogy ezután a fővárosi tanács, két tagja által fog képviseltetni a közmunkák tanácsában. E kettős határozatról szóló közgyűlési jegyzőkönyv a miniszteriumhoz fog fölterjesztetni. — Ezután vita nélkül elfogadtatták az ipar és rendészeti bizottságnak, Ráth Károly indítványa alapján beterjesztett azon javaslata, hogy a közös hadsereg föl-szerelése iránt kibocsátott országos pályázatnál a kisebb iparosoknak is adassék pályázathatási engedély, s ez értelemben fog egy a miniszteriumhoz, mint az országgyűléshez fölterjesztés intézteni. — A városi késpénzek hasznosítása tárgyában utasítás adott a városi tanácsnak, hogy ez ügyben körülményes szabályrendeletet készítsen s mutasson be a közgyűlésnek. — A közgyűlési tárgyaknak csak fele elintéztetvén tegnap a közgyűlés ma folytattott.

A mai közgyűlésen, mely már kevésbé volt látogatva, először is Szécher Mihály indítványa tárgyalattatott a fővárosi kisajátító alap kedvezőbb rendezése tárgyában. Az indokolás szerint a 30,000 fitnyi kisajátítási alap egy, a fővárosra nézve nevetesen csekély és az indítvány ez összeg gyarapítását célozza. Némi vita után, melyben többek az indítványt az építészeti, mások a gazdasági bizottsághoz kívánták utasítani, végre elfogadtatták Ráth, elnököl főpolgármester javaslata, hogy az indítvány a pénzügyi és gazdasági bizottsághoz utasítsák véleményadás végett.

Következett volna ezután Weiss Bernát indítványa több, már régebről függőben maradt tárgy elintézése iránt (mint: az utcai koldulás betiltása, egy szeretház fölállítása stb.) Ráth Károly főpolgármester indítványára azonban határozatba ment, hogy ezek és hasonló ügyek a tanáchoz s sürgetőleg fognak visszazármaztatni részletesebb javaslattal végett.

Érdekes vita fejlődött ki ezután Fenyvessy Adolf azon indítványa fölött, hogy a fővárosi képviselők incompatibilitása részletesebb szigorubb alapra fektetessék. — Várady Károly az indítványt a bizottsághoz kívánta utasítani. Vécsey azt állítja, hogy a törvény ugy is eléggé intézkedett ez ügyben. Szentkirályi, Várady indítványát pártolja. Végre elhatározott az indítványa a jogügyi bizottsághoz való terjesz-

tése vélemény adás végett. — Szuper László indítványa a rudas-fürdőnek a kor követelményeikhez képest leendő átalakítása tárgyában a pénzügyi és egészségügyi bizottsághoz utasított. — Dörschug Antal bizottsági-tag szerződési viszonyba lépett a fővárossal, a tagságról bejelenté lemondását, helyébe mint legtöbb szavazattal bíró Maszák Manó ur fog lépni. — Ezután még több, kevesebb jelentőségű tárgy elintéztetvén, a közgyűlés 6 órakor szétoszlott.

Táviratok.

Bécs, január 15. A bécsi „Correspondenzbureau“ jelenti: Azon hírekkel szemben, melyek szerint a katolikus hatalmak a római curiánál az új pápai constitutio miatt — állítólag — közös lépéseket tettek volna, megérősíthetjük, hogy a külföldi sajtó által közzétett s a pápaválasztásra vonatkozó okmány hitelességének kérdését nem tekintve, itt, egy oly lépésben való részvételt annál kevésbé lehet szó, miután a bécsi cabinet már hosszabb idő előtt a vaticánban épen nem kétértelmű övást tett, a pápaválasztásra vonatkozólag eddig érvényben volt constitutiók minden változtatása ellen valamint nem mulasztotta el a Quirinálban is rámutatni, hogy a netáni conclave legteljesebb függetlensége mily szükséges, hogy a katolikus világban utólagos zavarok elkerültesse.

Berlin, január 14. Eddig hivatalosan 350 választási eredmény van tudva 383 közül; megválasztott t. i. 130 nemzeti-szabadelvű, 83 centrum-párti, 35 haladóipárti, 30 tagja a német birodalmi pártnak, 17 conservatív, 8 szabadelvi tagja a birod. pártnak, 11 lengyel, 6 socialdemokrata, 3 partikularista és 1 dán; 36 kerületben szikebb választás lesz szükséges. A miniszterek közül eddig Falk és Achenbach vannak megválasztva.

Versailles, január 14. A nemzetgyűlés 278 szavazattal 316 ellen, elfogadta a maire-törvényt a részletes tárgyalás alapjául és titkos szavazással 356 szóval 292 ellen elvetette a baloldalmak az első cikknél előterjesztett azon indítványát, hogy a főnálló maire törvényen ne eszközöltessek semmi változtatás.

Brüssel, január 14. Az „Independance“-nak jelentik Versaillesból; Rauber kedden Thiers-el hosszabb értekezletet tartott; Thiers nem hiszi a kabinetet főtartatónak; elkerülhetlennek tartja a kamara felosztását. A „Nord“-nak Párisból jelentik Bismark herezeg föl-szólitotta a kormányt, hogy az „Univers“ és „Monde“ hírlapokat szüntesse be. Attól tartanak, hogy Olaszországgal nehézségek lesznek.

Szt. Pétervár, január 14. Az általános hadkötelezettségről császári manifestum tételét közzé, melyben a császár a nemzet ragaszkodásához fordul és a reform keresztülvétele céljából a béke politika folytatását igéri.

— Éjjel érkeztek. —

Szolnok, január 15. (A „Középpárt“ távirata.) Horanszky Nándort ma imponans néptömeg fogadta, mely tiszteletére fáklyás-zenét rendezett.

Zágráb, január 15. Vrbancics sürgősségi indítványt tesz, melylyel a kormány felhivatná a polgárosított s bekebelezett határvidéken létező házközösségi viszonyok szabályozására, mi elfogadtatik. — Az elnök indítványa a tartománygyűlés felkészenülten fejezi ki örömet Gízela főhercegnő szerenéses szülése fölött, mely loyális nyilvánítás a felségének táviratilag juttatik tudomására. Ezután a tartománygyűlés ülései bizonytalan időre elnapoltatnak.

Paris, január 15. A „Numancia“ fedelzetén volt gályarabok kiadattak a spanyol kormányának. A politikai menekültek Algírba internáltak.

Oran, január 15. Carmen és Victoria spanyol fregatte-ok Chicazo commodore parancsnoksága alatt ide érkeztek, s a parancsnok az itteni spanyol consullal egyet-értve felkérte a francia hatóságot a spanyol miniszterium nevében, adná ki a Carthagenából ellilant szökevényeket, valamint „Numancia“ hadigőzöst.

Berlin, január 15. A „Nordd. Allg.“ attól tételezi föl Német- és Franciaország egymás közti viszonyát, minő állást foglal el utóbbi az ultramontanizmussal szemben. Ha szakít vele, akkor a béke huzamos tartama remélhető, ha nem, a villongás ismét ki fog törni.

Roma, január 15. Antonelli betegségről szárnyaló hír alaptalan. Holnap consitorium tartatik.

Közgazdaság.

Budapest, január 15.

A ferencz és jözsefvárosi takaré- és hitelegylet ma tartott rendkívüli közgyűlésében 2644 szavazattal nagy számu részvényes jelent meg. Móricz Pál képviselő elnököl. A választmány javaslata, az általános osztrák-magyar hivatalnok egyetlettel való fuzió tárgyában volt napirenden, s azon kérdés becsátattott hosszvas vita után, (melyet Hazay urnak a fuzio elvetése iránt, s Vanics urnak a mellett tartott beszéde nyitott meg) szavazás alá: vajjon elfogadtassék-e ezen javaslat, vagy sem? Mindkét oldalról több nyilatkozat tételét. Vadász Ede ur beszéde, kiről a gyűlésen azon vád emellett, hogy idegen szavazó jeggyel jött be, oly igaztosságot és lármát teremtett, hogy félőráig nem lehetett folytatni az ülést. A szavazat eredménye az volt, hogy a fuzió mellett szavazott 37 részvényes 120 szavazattal; ellene 158 részvényes 559 szavazattal, s így a választmány egy ötöd résznyi kisebbségben maradt. Semmi kétségünk sincs az iránt, hogy az így eoclatans bizalmatlansági szavazatot nyert választmány kötelességének fogja tartani a lemondást, az általa életképtelnek declarált intézet vezetéséről, s csupán azon szomorú tényt akarjuk kiemelni, hogy az ülés egész folyamala alatt, Hazay ur felszólalását kivéve németül folyt a tárgyalás; Vadász Ede ur is, ki tudunkkal Budapest városának jegyzője, helyesebbnek vélte német nyelven szólni a magyar részvényesekhez.

A magyar municipálsbank veszteségeit részvényenként 2—3 forintra becsüli a „Pest. Lloyd“ E lap szerint a bank most még nagyobb erővel fog neki menni az eskompte és lombardüzletnek; sőt asugárutnál is nagyobb erélyt fog kifejteni. Szinte hihetetlen.

Fiume kereskedelmi forgalma a Károlyváros-fiumei vasut megnyitla óta nagyban emelkedett. Így csak a tűzifa és épületfára nézve az 1873. évi október és november havva 6.058,530 és 6.550, 100 köbláb bevittelt mutat, míg 1782-en ugyanazon hónapjaiban 2.275,010 és 3.035, 220 köbláb volt az. Így van az a többi áruknál is. Nem szabad azonban felednünk, hogy ez év alatt nyílt meg nemcsak a Károlyváros fiumei, de a Szentpéter-fiumei vaspálya is s hogy az előbbire mily nyomást gyakorol a déli vasut: az oly köztudomásu tény, mit mindenki tud.

Az első magyar sertészilaló-társaság a mult 1873-ik évet, ha nem fényesen; de mégis türethetően élte át; a súlyos hitelviszonyok és üzletfoganács daczára ugyanis hirszerint, részvényenkint mintegy 15 forint osztalék fog adatni.

Nagy vasuti értekezlet tartatik e hó 28-án Lipcsében, melyre ez alkalomra Ausztria, Magyarország és Németország valamennyi vasutainak igazgatóságai meghívtak. Az értekezlet célja teljes revizio alá venni a Németország és Ausztria-Magyarország közt főnálló egyenes kapcsolati tarifák tételeit. Hogy a szállító közönségnek nem nagy oka van örülni ez értekezletnek, bizonyítja azon körülmény, hogy az illető tarifák reviziojának okául — vagy ürtügyeül azt hozzák föl, hogy némely tételek túlságosan alacsonyok és a vasutakra veszteséget hárítanak. Mint minden ilyen nagy közös értekezletnek, ugy ennek is az lesz tehát a vége, hogy a szállítási díjak fölemeltetnek.

A budai közüti vasut tudvalevőleg már régebben engedélyt nyert a buda promontori pálya kiépítésére. Az igazgatóság eredeti terve szerint a kiépítéshez szükséges eszközök új részvények kibocsátása által szerezettek volna be. Minthogy azonban a társulat részvényei már hosszabb idő óta tetemesen párin alól állanak, lehetetlen volt az új részvénykibocsátást eszközözlni. Újabb időben azonban lényegesen megjavultak a körülmények a pálya kiépítését illetőleg, miután a budai lágymányos-konsortium, mely a buda-promontori vasut kiépítésénél leginkább érdekelve van, maga hajlandó a szükséges pénzt az építésre beszerezni. Pár nap előtt már tartottak is egy tanácskozást ez ügyben. A budai közüti vasut több föhatalmazott által volt képviselve, s a Lágymányosi-konsortiumot Horn Ede teljhatalmazott képviselte. A budai közüti-társulat képviselői előterjesztették a kiépítésre vonatkozó tervezetet és költségvetést, mely szerint az 1 és egynegyed mértföldnyi pálya kiépítése 340,000 fitra kerülne. Horn e javaslatokat ad referendum vette s a konsortium azt tárgyalás alá vette. A terv kivételét az „Ungarischer Lloyd“ szerint meglehetősen biztosítottnak lehet tekinteni.

A kulpa szabályozása tárgyában a fiumei kereskedelmi és iparkamra kérvénye a képviselőházhoz számokkal fejt ki, mily fontossággal bír e folyónak hajózatóvá tétele egyrészt a magyar alföld és Fiume közüti gabnakereskedés felvirágoztatására, másrészt arra is, hogy a károlyváros-fiumei magyar államvasut kellő üzletet kapjon magát a déli vasutól függetlenül tegye.

Az országos gazdasági-egyesület szarvasmarhatejesztési szakosztálva a primázialis jószágokon talált tiszta magyar fajú marha állományok föntartása iránt elismeréssel fogadta a primás példáját, ki e magyar fajta és klimatikus viszonyainknak egyedül megfelelő marha-állományból évente 20—25 darab bikát mérsékelt áron ad el a környék községeknek.

A keleti vasut ügyében a „Neu fr. Pr.“ ismét azt írja, hogy a részvények és másodelsőbbségeket kicseréli az állam 30 percentes államjegyekkel. Így aztán a pálya az állam birtokába menne át. Hozzáteszi szerényen, hogy ez még nem definitív.

Be nem váltott szelvények. 58 intézet nem volt képes beváltani január 1-jén esedékes szelvényét, köztök az anglo-hungarian, franko-magyar, municipális bank stb. A lajstromban természetesen nem foglaltatnak azon intézetek, melyek a liquidációt már kimondották. Megközelítő számítás szerint ezáltal 20 millió forinttól estek el a részvényesek.

Az osztrák nemzeti bank e hó 17-én tartja rendes évi közgyűlését.

A károlyváros-fiumei vasut ügyében a „Presse“ azon érdekes hírt hozza, hogy a magyar kormány, végre belátván, mennyire árt az ország hitelének az építési vállalkozók pénzeinek visszatartása, 800,000 forintot kiadott. Ebbe számmitatik a 350,000 forintnyi büntetés is, mit az építési vállalatnak a késedelemért kellett volna fizetni. Ugyan derék dolog, ha igaz. Gratulálhatunk a kormánynak e generozitásért, melyet gyakorol e defizites időben a szegény vállalkozók iránt.

Budapesti gabnatózde, január 15. A szép idő miatt a hangulat ma föltöte tartózkodó, a forgalom korlátolt, s az árak változatlanok voltak. A határidői üzletekben a buza tavaszra 8.15—8.20; a zab 2.25—2.26; a tengeri május és júniusra 5.02—5.05.

Budapesti értéktőzde, január 15. Semmi nevezetes változás nem lépett be, bár néhány bankpapír, sorsjegy és iparvállalati részvény erősebben kerestetett. A befektetési papírok közül a magyar-vasuti kölesön 97.50—97.75-ig kelt, s 97.75-n, tehát 25-el magasabban maradt. A szőlődezsmaaváltás 71-re emelkedett. A pestvárosi kölesön 82.25-re emelkedett, s ugy is maradt. A pesti kereskedelmi bank 4.50-en kelt és maradt. A lánchíd elsőbbségek 82.25-ön keltek. A sorsolási kölesön 81-ről 80.75-re esett. A bankok közül a municipál 28.75-ön kelt; az anglo 39-en; a hitelbank 137-en; földhitel-részvénytársulat 60.75-ön; a franco-bank 41; a takaré- és hitel-egylet 61.50—62. A takarékpénztárak közül a központi 68-an, fővárosi 178—180-ig kelt. A köztivaspálya 336-on. A molnárok és sütők malma 202-n záródott. Az értékek és érczavtók teljesen változatlanok és forgalom nélkül.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. január 15-én.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	
Hang.	font	font	frt	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bánsági ó. v. uj	83	7.60	7.75	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	890.	900.
" " " "	85	7.85	7.95	200	Haza	3.50	3.75
" " " "	87	8.10	8.20	200	Athenaom	62.	64.
tiszav.	81	7.45	7.60	100	Pesti bizt.	83.	85.
" " " "	83	7.75	7.85	200	Hunnia	160.	165.
" " " "	85	8.00	8.10	300	Unió	336.	337.
pestm.	81	7.40	7.55	200	Pesti közuti vaspálya	80.	82.
" " " "	85	7.90	8.05	200	Budai	50.	60.
" " " "	87	8.20	8.30	200	Budai hegyipálya	28.50	29.
fehért.	87	7.60	7.70	80	Municipális hitelintézet	39.	39.25
" " " "	85	8.05	8.15	85	Angol-magyar bank	137.	137.50
" " " "	87	8.30	8.40	100	Magyar általános hitelbank	41.	42.
bácskai	81	7.40	7.50	200	Franco-magyar bank	60.75	61.
" " " "	85	7.90	8.00	100	Magyar általános földhitel-társ.	61.75	62.
	87	8.20	8.30	50	Takarék- és hitelegylet	37.50	38.
	85	7.60	7.70	100	Buda-ó-budai népbank	40.	42.
	87	8.05	8.15	200	Budai kereskedelmi és iparbank	194.	195.
	85	7.40	7.50	500	Pesti kereskedelmi bank	787.50	790.
	87	7.90	8.00	200	Pesti iparbank	439.	440.
	85	7.40	7.50	100	Budapesti kézművesbank	69.	70.
	87	7.90	8.00	70	Pesti egyleti bank	36.	37.
	85	7.40	7.50	50	Hivatalnok hitelegylet. I. em.	52.	53.
	87	7.90	8.00	80	Kisbirtokos hitelintézet	68.50	69.
	85	7.40	7.50	1000	Országos közp. takarékp. 5%	2420.	2430.
	87	7.90	8.00	100	Budapesti fővárosi	180.	181.
	85	7.40	7.50	100	Közbányai takarékpénztár	60.	61.
	87	7.90	8.00	100	Külvárosi takarékpénztár	42.	44.
	85	7.40	7.50	40	Szentendrei takarékpénztár	34.	36.
	87	7.90	8.00	60	Ujpesti takarékpénztár	53.	55.
	85	7.40	7.50	500	Árpád malom	37.	40.
	87	7.90	8.00	500	Blumféle	265.	270.
	85	7.40	7.50	500	Concordia	107.	110.
	87	7.90	8.00	200	Erzsébet	139.	140.
	85	7.40	7.50	160	Luiza	202.	205.
	87	7.90	8.00	200	Molnárak és sütők	730.	740.
	85	7.40	7.50	500	Hengermalom	99.	92.
	87	7.90	8.00	300	Victoria	60.	60.5.
	85	7.40	7.50	100	Első budapesti	20.	22.
	87	7.90	8.00	100	Budai gyárudvar	370.	380.
	85	7.40	7.50	1000	Pannonia		

titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
hasonszervi gyógmód szerint gyógyít
Dr. ERNST L.
bálvány-utca 6. sz., 2. emel. 15. ajtó.
Rendelési idő délután 2-6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény érsek el, könnyelműen nagy adag jód vagy kénesevel kezeltetnek. Az így gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg, annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyújt a hasonszervi gyógmód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyítja s behatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkivel megtartható.

Csak **50 kr.**, mint egy sorsjegy áránál
1000 arany
nyerhető.

Ezen sorsolás tartalmaz ezenkívül nyerevényeket 200, 200, 100, 100 arannyal, 400 ezüst forinttal, 3 eredeti hitel-sorsjeggyel, és sok más mű- és érték-tárgyakkal.

300 nyerevényt 60,000 forint értékben.

A húzás már 1874. évi február 17-én történt.
Vevők 5 sorsjegyre egyet ingyen kapnak.
Vidéki megrendeléseknél az összeg szíves beutalása, s azonfelül 30 kr. melléklés kéri, az annak idején megküldendő húzási lajstromért.

A cs. kir. szab. bécsi kereskedelmi bank váltóirodája
ezelött **Sothen C. János,**
13. Bécs, Graben 13.
Hasonló sorsjegyek kaphatók még
Politzer Zsigmond és társánál Pesten.

Az amerikai veteményburgonyára,
névszerint a már nálunk is kitűnőnek ismert fajtákra:
Early Rose, Late Rose, Peerless King of the Carrots, Patterson híres Victoria, Seed stb.,
jégnyit tartó urakat kérem, méltótlanságuk megrendeléseiket még február 1-ig előt tartozni juttatni, mivel később beérkező megrendelések a jóvá tartási szállításra csak a későbbi mennyiségűkhez képest, vehetők tekintetbe.
Árjegyzékeket és képek katalógusokat postán bérmentve küldök.
Hampel Viktor
Pesten, háromkorona-utca 16.

PSEPHOFER J.
gyógyszerész és szabadalomtulajdonos,
Bécsben, Stadt, Singerstrasse Nr. 15, „zum goldenen Reichsapfel“.

Ajánlja tisztelt olvasóinak a következőkben kijelölt, általában számos 61 tapasztalatok után mint kitűnően hatásteljesnek elismert gyógyszerészati különlegesítettségű és órák tapasztalati házi szerkeket. **Megjegyzendő.** Megrendeléseknél kérem a levelezim és postai címre pontos küldését. — Az alábbi megnevezettek közül még számos más különlegesítettségű és órák tapasztalati házi szerkeket is megrendelhetnek, melyek a leggyorsabb és legolcsóbban elkészíthetők, valamint minden felhívásosítók a legnagyobb készséggel, ingyen adnak. — Szükségletek a vidékre bérmentes pénzbeküldés vagy utánvét mellett történnek, és csomagolást darabjaitól egyenként 10 kr. számítatik. — Na jobb küldeményeknél a csomagolás saját költségén eszközöltem. — **Ismét előadók árlevegőjében részesülnek.**

*** Akusticon (fül-ess-zencia),**
már ezer meg ezer esetben a legfényesebb eredményvel használtatott mindennemű fülbajokban, u. m. fülzúgás, szúrás, a fülbőr szabálytalan vagy teljesen hiányzó elválása, nehéz hallás stb. ellen s mindenkinek a legjobban ajánlható. Egy üvegcsé ára 1 frt, postán küldve 1 frt 10 kr.

*** Alpisi növény-essenzia,**
Bernhard W. Ottm.-tól Münchenben, az első orvosi tekintélyek által mint legkitűnőbb házi szerkezt ajánlatik mindennemű gyomorhajók, különösen emésztési gyengeség, étvágyhiány, gyomorhurut stb. ellen s ezerszeresen hasznosnak bizonyult be. Egy üvegcsé 70 kr, postán 80 kr.

*** Amerikai köszvény-kenőcs,**
gyorsan és biztosan ható, elvitázhatlanul a legjobb szer minden csuzos és köszvényes bajok ellen, u. m. háterinesz-veldbajokban, tagszaggyatás, medence, fejköszvény, ideges fog- és fejfájás, fül-szaggyatáshoz stb. Ára 1 frt 20 kr.

Kereszt-, csepő- és zomb-idegim és csúszbantalmakkal lepetek meg, ugyancsak, hogy a legérősebb fájdalom mellőtt csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tehetem néhány lépést. **Érdemem az használt minden szerkezt sikerrelnek valónak.** Utolsó kísérletem az **amerikai köszvény-kenőcs,** a rövid idő alatt nemcsak minden fájdalom elenyészett, hanem az izmok ereje is tökéletesen visszatért; miért is az előbbi bajokban szenvedők érdekében kötelezem érem magam nyilvánosan ajánlani.
Lansch-kastély, 1873. május havában.
Rottler mérnök.

Anatherin-szájvíz,
cs. kir. szab. valódi, **Popp J. G.-től,** általában a fogak épentartására a legjobb szernek ismert. Egy üvegcsé 1.40, postán küldve 1 frt 50 kr.

Dr. Romershausen szem-essenziaja,
a látó fentartása és erősítésére. Eredeti üvegcsékben 2.50, és 1 frt 50 kr.

BENCZE-TAPASZ
(Benedictiner Pflaster).
HAUBER-től, egy téglé 50 kr.

Tisztelt Psephofer ur! Kérem ismét három tekercs labdacset és négy téglé azon kitűnő gyógytapszól. Az isten áldása szálljon valójában azon orvosra, ki ezt feltalálta. Ezen tapsz használata mellett a fájdalom három óra alatt megszűntek és a rég sebzemlétem gyógyul.
Kula, május 1-én 1871.
Stockinger István.

*** Vertisztító labdacset,**
azelőtt általános (universal) labdacsetnek neveztetek; ez utóbbi elnevezést joggal megérdemlik, miután valódiában alig létezik betegség, melyben ezen labdacsetnek csodaszere hatása már szám-talan esetben be nem bizonyult volna. A legmakacsabb bajokban, midőn már minden egyéb gyógyszer sikert nélkül alkalmaztatott, ezen labdacset számtalanszor és rövid idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. Egy doboz 15 labdacsettel 21 kr, egy tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr, postán küldve 1 frt 10 kr. (Kevesebb egy tekercsrel nem küldeték.)

T. ez. Ujonnan azon barátságos kérelemmel járlok önökhöz, hogy kitűnő vertisztító-labdacssetből számomra két tekercsrel küldjék szíveskedjék, melyeknek azon rövid gyógyhatásait hála-mat eléggé ki nem fejezhetem, hogy engemet a szélhűdésből, keményedéstől és aranyeres bajoktól minden más gyógmód nélkül tökéletesen helyre-állított.
Tisztelettel
Karlsruhe, július 29. 1871. **Margraf József.**

Nagyon tisztelt gyógyszerész ur! Szavakban ki nem fejezhető hálaomat azon segélyért, mely-lyen ön vértisztító-labdacsset által részeselettem. Ném már hat év óta szenvedtem máj- és gyomor-bajban, s miután minden orvosi szerkezt sikertelennek valának, önmek labdacsset 3-4 rövid idő alatt tökéletesen helyreállított. Kérem ismét 12 tekercset szíveskedjék küldeni.
Mély tisztelettel
Kronóvár, május 22. 1871.
Mergl József.

T. ez. Oly szerencsés valék, hogy véletlenül önmek vértisztító-labdacssetbe jutottam, melyek nálam csodát műveltek, számos évek óta gyomor-bajban szenvedtem, egyik barátom 10 labdacset engedett át számomra, és ezen 10 labdacset annyira helyreállított, hogy a csodával határos. Hála-mat kijelelve kérek ismét stb.
Vukovár, augusztus 18. 1869.
Wagner Ferencz, vendégül.

Számos fly levél érkezett be, hol azok, kik e labdacseteket használtak, a legkülönbözőbb és legnyilvánabb betegségekből történt teljes felgyógyulásukért köszönetüket fejezik ki. Ki egyszer e labdacsetek kiadását tén, bizonyára mint biztos hatást tovább fogja ajánlani.

Cachou aromatisce,
a száj kellemetlen szagának eltávolítására, például dohányzás stb. után. Egy doboz 50 kr.

Fiaker-por
általános használt házi szer, hurut, rekedtség, főtökstb. ellen. 1 doboz 35 kr.

Lázcseppek,
Egy üvegcsé 60 kr.
Továbbá kérek 20 üvegcsé lázcseppeket, melyek lázadulta vidékünkön kitűnő hatásuaknak bizonyultak be. **Vidovich J.** Bakovaron.

*** Fagybalsam Psephofer J.-től,**
számos év óta mindennemű fagyási bajok ellen, valamint időit sebek stb. gyógyítására a legbiztosabb szernek van elismorve. 1 téglé 40, postán küldve 50 kr.

HUSKIVONAT,
Dr. Liebig utasítása szerint készítő a Liebig-Compagnietől Fray-Bentoban; eredeti szelencékben
1 font 1/2 font 1/4 font
frt 30 kr., 2 frt 75 kr., 1 frt 75 kr., 85 kr.

Hurutpor dr. Pogacnik-tól,
kitűnő óvszer kezdődő tüdővész ellen. Egy doboz ára 60 kr.

Psephofer J. urnak Bécsben. Erős meg-hülés és azóta folyton tartó köhögés folytán kérem önt, hogy számomra Dr. Pogacnik hurutporából egy dobozzal ismét küldeni szíveskedjék, mert az nálam kitűnő szolgálattal tett, miután mált tavasszal 48 óra alatt a legerősebb köhögéstől tökéletesen megszabadultam.
gróf **Goldern Oskár,**
cs. k. hadn. a 10. század-rezdb. Érsekújvár.

Golyva-balsam,
látos szer golyvász-nyálbajban. Egy üvegcsé 40 kr.

Élet-essenzia (prágai cseppek),
megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üvegcsé 20 kr.
T. ez. Ön élet-essenziajából ismét 100 üvegcsével kérek, mely kitűnő hatása folytán, mindinkább keresetlek.
Mély tisztelettel
Renner A. Moldvában.

Nagyon tisztelt ur! Nagy örömmel szolgál, hogy ön kitűnő élet-essenziajának dícsért tulajdonságait saját tapasztalásom által teljes meggyőző-ésenbeli bizonyíthatom. Hogy önmek készítménye hasonlítatlan szer a megzavart emésztés minden következményét ellen, erőt tökéletesen meg-nyugtat, és szinte örömmel szolgál, hogy önmek tökéletesen sikerült fly hatása szerkezt szíveskedjék küldeni ismét 15 üvegcsé ezen jeles házi-szerből. — Reichenau, március 19. 1871.
Mély tisztelettel
Reiter János.

Csukamáj-olaj,
valódi eredeti, a legkitűnőbb minőségű
Egy üveg 1 frt.

Mohanóvény szeletkék
(Dr. Schaeffer-től)
Dr. Schneeburger-től Pozsonyban, kitűnő gyógyszer köhögés, rekedtség, hurut stb. ellen. Egy doboz 38 kr.

NEUROXYLIN,
Herbafny gyógyszerésztől, alpesi füvekből készített növénykivonat, közös vényes, csuzos, különösen pedig minden gyengeségi bajok ellen. 1 üvegcsé 1 frt erősebb hatású 1 frt 20 kr.

T. ez. Kérem önt az erősebb fajta Neuroxilin-ből küldjön számomra ismét 4 üvegcsé, a hála val értesítem önt, hogy ezen szer által egészen meg teljesen visszanyertem.
Rékáson, a Bánságban.
Bischoff Ádám

Por láb-izzadás ellen,
ezen szer eltávolítja a lábizzadást s az ezáltal keletkezett kellemetlen szagot épen tartja a lábbitel, és ártatlan szor nek van bebizonyítva. Egy doboz 50 kr.

Etpor Dr. Gölis-től,
általános ismert jeles házi szer aranyeres bajok, gyomoravany, gyomorhőz, étvágyhiány, dugulás stb. ellen. Egy doboz 1 frt 20 kr, fél doboz 84 kr.

Tannochinin-hajkenőcs,
cs. k. szabadalmazott,
Psephofer J.-től, számos évek óta minden hajnövesztő szerkezt között orvosok és nem-orvosok által legjobbnak elismert. Egy díszesen kiállított nagy téglé 2 frt, postán küldve 2 frt 10 kr.

T. ez. Kérem önt, küldjön nekem postafel-dulával minden tekintetben felelté kitűnő Tannochinin-hajkenőcsöt, mely 2 tégléit, melyet min az az eddig ismert hajnövesztőszereknél legjobbnak eléggé nem ajánlhatom.
Tultcha, (Törökország), jun. 18. 1871.
Mély tisztelettel
Porstazzi Frigyes, s. k. consti

*** Általános tisztító-só**
Bulrich A. W.-től. Kitűnő házi szer a megzavart emésztés minden következményét ellen, u. m. főtökst, szédülés gyomorgörög, gyomorhőz, aranyeres bajok, dugulás stb. ellen. Egy csomag 1 frt.

Általános tapsz, Stendel tanártól,
Egy téglé ára 50 kr.

Igen tisztelt gyógyszerész ur! Mű három tégléit gyógy tapsz küldésére kérem fel önt, melynek 14 napi használata után meggyógyultam. Fogadja szíves köszönetemet. Térdemben kapott szúrás után kánszura nem léphettem, minden lépésnél belenyúlt, és miután az orvosok három-negyed évig ki nem gyógyíthattak, önmek tapsz rövid idő alatt segitett rajtam.
Gevrath, nov. 6. 1870. Tarsóval hálaival
Kubicek Venzel.

Fogragasz, cs. k. szabad.,
Wüth W.-től, a lyukas fogak önbetömésére sok év óta mint legjobb híres. Egy szelencé 1 frt 10 kr.

FOGFOR
Heider tanár utasítása szerint. Egy doboz 40 kr.

Fogporok,
festvények, nyeletok, pasták stb. minden nemel.